

Bệnh thứ năm (bệnh do vi-rút parvo) Fifth disease (parvovirus infection)

Bệnh thứ năm là gì?

Bệnh thứ năm là tình trạng viêm do một loại vi-rút có tên là vi-rút parvo B19 gây ra. Bệnh này gây viêm đường hô hấp và phổi. Bệnh này thường biểu hiện dưới dạng vết phát ban đỏ tươi trên mặt, đặc biệt là ở trẻ em. Đôi khi bệnh còn được gọi là bệnh "má bị tát". Bệnh này thường xảy ra vào cuối mùa đông đến đầu mùa xuân.

Bệnh thứ năm có các triệu chứng gì?

Nhiều triệu chứng, bao gồm sốt, phát ban, ho hoặc sổ mũi, cũng xuất hiện ở các bệnh khác. Khoảng một phần tư số người mắc bệnh thứ năm không có triệu chứng gì.

Các dấu hiệu thường gặp nhất của bệnh thứ năm mà khác với các bệnh khác là:

- Khoảng 2 đến 3 tuần sau khi tiếp xúc với vi-rút, vết phát ban đỏ có thể xuất hiện trên mặt. Vết phát ban này trông giống như má vừa bị tát, còn vùng quanh miệng trông nhợt nhạt. Những dấu hiệu này thường chỉ xuất hiện ở trẻ em
- Vết phát ban đỏ, lốm đốm, giống như một dải ren có thể xuất hiện trên cánh tay và có thể lan ra ngực, lưng và đùi. Vết phát ban có thể mờ dần rồi tái phát hoặc trở nên nghiêm trọng hơn khi người bệnh tiếp xúc với nhiệt, chẳng hạn như tắm trong bồn nước ấm hoặc tiếp xúc trực tiếp với ánh nắng mặt trời. Vết phát ban có thể kéo dài trong vài tuần. Đối với một số người, vết phát ban có thể hoàn toàn không xuất hiện, hoặc có thể biểu hiện theo cách khác ở người trưởng thành
- Một số người chỉ bị đau ở khớp, thường ở bàn tay, bàn chân hoặc đầu gối và không có triệu chứng nào khác. Tình trạng này thường gặp hơn ở người trưởng thành, đặc biệt là phụ nữ. Cơ đau khớp thường kéo dài từ 1 đến 3 tuần, nhưng cũng có thể lâu hơn. Cơ đau thường biến mất mà không để lại bất kỳ vấn đề nào về lâu dài

Bệnh thứ năm lây lan theo cách nào?

Người mắc bệnh thứ năm có thể lây bệnh này cho người khác khi ho hoặc hắt hơi. Đôi khi bạn có thể mắc bệnh khi chạm vào nước bọt hoặc dịch mũi của người mắc bệnh rồi chạm vào mắt hoặc miệng của mình (ví dụ như từ khăn giấy ướt, bàn tay trẻ em hoặc đồ chơi). Người mang thai mắc bệnh thứ năm có thể truyền bệnh cho thai nhi đang phát triển. Bệnh cũng có thể lây lan qua máu hoặc các sản phẩm từ máu.

Nếu bạn mắc bệnh thứ năm, bạn sẽ có khả năng truyền bệnh, nghĩa là bạn có thể lây bệnh này cho người khác trong khoảng 7 đến 10 ngày trước khi vết phát ban xuất hiện. Khi vết phát ban xuất hiện, bạn sẽ không còn khả năng truyền bệnh nữa. Do đó, một khi vết phát ban xuất hiện, không có lý do gì để bạn phải nghỉ làm, nghỉ học hoặc nghỉ trường mầm non miễn là bạn hoặc con bạn cảm thấy khỏe.

Ai có thể mắc bệnh thứ năm?

Tất cả mọi người đều có thể mắc bệnh thứ năm, nhưng bệnh này thường gặp hơn ở trẻ nhỏ. Hầu hết trẻ đi học mầm non và trẻ trong độ tuổi đi học phổ thông đều chưa mắc bệnh này. Nếu vi-rút này lây lan, trẻ em sẽ có nguy cơ mắc bệnh cao hơn người trưởng thành.

Sau khi bạn đã mắc bệnh thứ năm, bạn sẽ không mắc lại bệnh này nữa. Hơn một nửa số người trưởng thành đã mắc bệnh thứ năm và do đó họ sẽ không mắc lại bệnh này.

Bệnh thứ năm có nghiêm trọng không?

Bệnh thứ năm thường nhẹ. Tuy nhiên, một số người có nguy cơ gặp những biến chứng nghiêm trọng nếu họ bị nhiễm bệnh, bao gồm:

- Những người mắc bệnh thiếu máu tan máu mạn tính (như bệnh hồng cầu hình liềm) có thể gặp những biến chứng đe dọa đến tính mạng

- Những người có hệ miễn dịch suy yếu do bệnh tật hoặc phương pháp điều trị y tế
- Người mang thai vì họ có thể truyền bệnh sang cho thai nhi đang phát triển. Điều này có thể khiến em bé bị thiếu máu, hoặc dẫn đến trường hợp sảy thai hoặc thai chết lưu, mặc dù tình trạng này rất hiếm gặp

Những bà mẹ bị nhiễm bệnh trong thai kỳ khi sinh con thì em bé không gặp nguy cơ cao hơn về các dị tật bẩm sinh.

Nếu bạn có nguy cơ gặp những biến chứng nghiêm trọng do bệnh thứ năm, thì một xét nghiệm máu có thể xác định xem bạn có bị nhiễm vi-rút parvo B19 gần đây hay không hoặc nếu bạn đã miễn dịch với bệnh này hay không.

Bạn nên làm gì nếu bạn hoặc con bạn đã tiếp xúc với bệnh thứ năm?

Nếu bạn hoặc con bạn đã tiếp xúc với người mắc bệnh thứ năm, bạn nên theo dõi để phát hiện các triệu chứng giống cảm lạnh trong vòng 4 đến 20 ngày tiếp theo.

Nếu các triệu chứng như vậy xuất hiện, hãy nhớ ho hoặc hắt hơi vào khăn giấy hoặc tay áo thay vì vào bàn tay để ngăn các giọt bắn lây bệnh cho người khác. Vứt khăn giấy đã sử dụng thẳng vào thùng rác. Rửa tay thường xuyên. Để biết thêm thông tin, vui lòng truy cập [HealthLinkBC File #85 Rửa tay: Giúp ngăn chặn sự lây lan của vi trùng](#).

Nếu bạn đang mang thai, bị thiếu máu hoặc có hệ miễn dịch suy yếu, bạn nên thông báo cho bác sĩ chăm sóc sức khỏe rằng bạn đã tiếp xúc với người mắc bệnh thứ năm.

Bệnh này được điều trị như thế nào?

Đối với những người có sức khỏe tổng thể tốt, bệnh thứ năm thường chỉ cần biện pháp chăm sóc duy nhất là điều trị tại nhà. Các loại thuốc kháng

sinh không được sử dụng để điều trị bệnh thứ năm vì bệnh này do vi-rút gây ra. Thuốc kháng sinh chỉ có tác dụng điều trị các bệnh do vi khuẩn gây ra.

Những gợi ý sau đây về điều trị tại nhà có thể giúp bạn thoải mái hơn trong khi bạn nghỉ ngơi và hồi phục:

- Uống nhiều chất lỏng để tránh mất nước
- Hạ sốt, giảm đau đầu và đau khớp bằng acetaminophen hoặc ibuprofen

Có thể dùng acetaminophen (ví dụ như Tylenol®) hoặc ibuprofen* (như Advil®) để giảm sốt hoặc đau nhức. Không nên dùng ASA (như Aspirin®) cho bất kỳ trẻ em nào dưới 18 tuổi do nguy cơ bị hội chứng Reye (Reye syndrome).

*Không được cho trẻ em dưới 6 tháng tuổi dùng Ibuprofen nếu chưa nói chuyện trước với chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn.

Để biết thêm thông tin về hội chứng Reye, vui lòng truy cập [HealthLinkBC File #84 Hội chứng Reye](#).

- Ngăn ngừa việc gãi bằng cách cắt móng tay và đeo găng tay vào ban đêm để giúp bạn không gãi trong khi ngủ
- Giảm ngứa bằng cách bôi kem dưỡng da hoặc kem lên vùng phát ban và mặc quần áo bằng vải bông rộng rãi. Hãy hỏi bác sĩ về các loại thuốc bôi và những cách khác để giảm ngứa. Việc uống một loại thuốc kháng histamine không cần đơn bác sĩ có thể giúp ích nếu tình trạng ngứa khiến bạn quá khó chịu. Những loại thuốc này không được khuyên dùng cho trẻ em dưới 6 tuổi. Những loại thuốc này có thể khiến trẻ em và người trưởng thành buồn ngủ

BC Centre for Disease Control
Provincial Health Services Authority

Để biết thêm các chủ đề của HealthLinkBC File, hãy truy cập www.HealthLinkBC.ca/health-library/healthlinkbc-files hoặc đến đơn vị y tế công cộng tại địa phương bạn. Để có thông tin và lời khuyên y khoa không khẩn cấp tại B.C., hãy truy cập www.HealthLinkBC.ca hoặc gọi số **8-1-1** (miễn phí). Đối với người khiếm thính và lạng tai, hãy gọi số **7-1-1**. Có các dịch vụ dịch thuật cho hơn 130 ngôn ngữ khi có yêu cầu.